

Riktlinje för tillsyn av enskild verksamhet

Förskola, fritidshem & pedagogisk omsorg

Område Barn och utbildning	Program Bildningsprogram	Plan Riktlinje Riktlinje för tillsyn av enskild verksamhet	Tjänsteföreskrift
Fastställd BKU-nämnd 2015-02-25 § 14 Bildningsnämnd 2019-02-13 § 7	Giltighetstid Tills vidare	Reviderad/Granskad 2019	Diarienummer BKU 2015/50 BN 2019/117

Tillsynsansvar

Enligt Skollagen 26 kap. 4 § har en kommun har tillsyn över:

1. förskola och fritidshem vars huvudman kommunen har godkänt enligt 2 kap. 7 § andra stycket, och
2. pedagogisk omsorg vars huvudman kommunen har förklarat ha rätt till bidrag enligt 25 kap. 10 §.

Syftet med tillsynen är dels att verka förebyggande men också att kontrollera att kraven i författningarna (framförallt skollagen och läroplanen för förskolan) följs. Om kraven inte följs kan Bildningsnämnden (BN) ingripa mot huvudmannen med sanktioner. Det är huvudmannen som är ytterst ansvarig för att verksamheten lever upp till de mål och krav som framgår av författningarna.

I tillsynen ingår att fatta de beslut om åtgärder som kan behövas för att den huvudman som bedriver verksamheten ska rätta till fel som upptäcks vid granskningen.

Kommunen ska vid tillsynen bland annat bedöma personalens utbildning eller erfarenhet, förskolechefens ansvar, barngruppernas sammansättning, lokaler och miljö samt att verksamheten arbetar enligt läroplan och andra styrdokument t.ex. vad gäller lärande och utveckling, säkerhet och omsorg, barn i behov av särskilt stöd, föräldrasamverkan. Även huvudmannens och enhetens systematiska kvalitetsarbete (uppföljning, planering och utveckling) granskas. När det gäller fristående förskola och fritidshem ska också insikt, lämplighet och ekonomiska förutsättningar granskas.

Tillsyn genomförs med hjälp av besök i verksamheten, intervjuer med huvudman, förskolechef och ibland även personal och föräldrar. Spontana samtal kan också föras med barnen. Bildningsnämnden begär inför tillsynen in skriftlig information om verksamhetens förutsättningar och innehåll.

Allmänna råd

Utgångspunkten för Kramfors kommuns tillsyn är Skolverkets allmänna råd för pedagogisk omsorg, Läroplan för förskolan Lpfö98 samt Skollagen SFS 2010:800

Regelbundenhet och ansvar

Tillsynen ska ske regelbundet, minst vart tredje år. Tillsynen utförs av ansvarig tjänsteperson.

Tillvägagångssätt

Kartläggning

Huvudman

- Skriftlig dokumentation begärs utifrån ett särskilt frågeformulär
- Intervju/samtal med utgångspunkt från den skriftliga dokumentationen

Personal

- Enkät till all personal
- Intervju med två anställda med utgångspunkt från enkätresultatet

Vårdnadshavare

- Enkät till alla familjer
- Intervju med representanter för vårdnadshavarna, gärna minst två personer som representerar både olika familjer

Rapport, beslut och ev. sanktioner

Om brister har framkommit i tillsynen är det Bildningsnämnden (BN) som fattar beslut om de åtgärder som huvudmannen ska vidta för att avhjälpa bristerna. Efter tillsynsbesöket skriver tjänstemännen vid BF ett beslutsförslag som beskriver eventuella brister i verksamheten. Huvudmannen får utkastet för sakgranskning. Huvudmannen kan i detta skede korrigera och komplettera de beskrivna sakförhållandena men kan inte i övrigt påverka bedömningarna.

Om BF bedömer att en huvudmans verksamhet i något avseende inte lever upp till kraven i författningarna kan BN rikta sanktioner mot huvudmannen. Följande sanktioner/ingripanden¹ kan då komma i fråga:

Föreläggande

Om en huvudman inte uppfyller kraven som gäller för verksamheten föreläggs huvudmannen att fullgöra sina skyldigheter. Detta gäller också om huvudmannen inte följer de villkor som gäller enligt beslutet om godkännande eller beslutet om bidrag.

BN anger i föreläggandet de åtgärder som behövs för att avhjälpa de påtalade bristerna. Dessa åtgärder är dock bara förslag för att hjälpa huvudmannen och denne kan rätta till bristen på något annat sätt om huvudmannen kan visa att man uppfyller författningarna på detta sätt.

Föreläggande förenat med vite

Föreläggande med vite kan beslutas direkt eller som ett ekonomiskt påtryckningsmedel för att förmå huvudmannen att följa ett tidigare beslutat föreläggande.

BNs beslut om föreläggande med vite går att överklaga hos allmän förvaltningsdomstol. Ett vitesföreläggande gäller omedelbart även om huvudmannen överklagar det. Förvaltningsrätten kan därefter utdöma vitet. Ett sådant beslut är också överklagbart.

Om bristen inte är allvarlig får BN ge huvudmannen en anmärkning i stället för ett föreläggande.

¹ 26 kap. 10-16 §§, 18 § och 27 § skollagen

Avstående från ingripande

BN behöver inte alltid ingripa mot en huvudman som inte följer lagen t.ex. om överträdelsen är ringa och inte lett till några negativa konsekvenser för någon enskild.

Återkallelse

BN kan återkalla ett beslut om godkännande för fristående förskola liksom ett beslut om bidrag (gäller enskild pedagogisk omsorg). Det kan hända om huvudmannen inte följt ett föreläggande och om överträdelsen är allvarlig. Ett beslut om återkallelse är överklagbart till förvaltningsrätten.

Tillfälligt verksamhetsförbud

I mycket allvarliga fall kan BN förbjuda en viss verksamhet med omedelbar verkan. Det handlar om situationer där det är sannolikt att utredningen i ett tillsynsärende kommer att leda till att BN drar in huvudmannens godkännande/rätt till bidrag. För att beslutet ska gälla omedelbart måste det vara omöjligt att vänta med hänsyn till barnens hälsa eller något annat särskilt skäl. Beslutet får gälla i högst sex månader. Beslut om tillfälligt verksamhetsförbud kan överklagas av huvudmannen till förvaltningsrätten.

Uppföljning av tillsynsbeslut

Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart men huvudmannen får, beroende på typen av brist och allvaret i bristen, en kortare tid på sig innan vidtagna åtgärder ska redovisas. Normalt handlar det om två månader men kortare och längre redovisningstid förekommer, vid t.ex. säkerhetsbrister brukar redovisningstiden bli kortare.